

ESBL informatiefolder

In deze informatiefolder leggen we uit wat een “ESBL-bacterie” is en welke maatregelen we nemen.

ZIPnet |

Focus op hygiëne

Infectiepreventie in verpleeg-, verzorgingshuizen en thuiszorg

www.publiekzipnet.nl

Wat is ESBL?

Sommige bacteriën die van oorsprong in onze darmen voorkomen, kunnen een bepaald soort eiwit maken. Dit eiwit noemen we ESBL, dat staat voor Extended Spectrum Beta Lactamase. Bacteriën die het ESBL-eiwit maken, kunnen hiermee een aantal soorten antibiotica afbreken. Het antibioticum is dan niet meer werkzaam tegen deze bacterie. De bacterie is daardoor ongevoelig (= resistent) voor een aantal antibiotica. Andere antibiotica zijn nog wel werkzaam tegen de bacterie.

Bacteriën die dit ESBL-eiwit bij zich dragen, noemen we kortweg de ESBL-bacterie.

Iedere mens draagt op de huid, in de neus, mond en darmen bacteriën bij zich. De meeste van deze bacteriën hebben we nodig om te kunnen leven, zij helpen ons bijvoorbeeld bij het verteren van voedsel in onze darmen. En bacteriën op de huid (onze huidflora) helpen voorkomen dat ziekmakende bacteriën ons lichaam kunnen binnendringen.

Maar er bestaan ook bacteriën die ziek kunnen maken of die ongevoelig zijn voor antibiotica. In het algemeen hebben gezonde mensen daar een goede afweer tegen.

In verpleeg- en verzorgingshuizen wonen mensen die vaak minder weerstand hebben. En wanneer mensen dicht op elkaar wonen, kunnen bacteriën gemakkelijk verspreid worden van de ene persoon naar de andere. Daarom moeten we in verpleeg- en verzorgingshuizen, maar ook in de thuiszorg soms extra maatregelen nemen.

Hoe wordt de ESBL-bacterie aangetoond?

Om vast te stellen of u de ESBL-bacterie bij zich draagt, worden er kweken bij u afgenomen. Met een wattenstokje wordt een uitstrijk van uw keel gemaakt en met een andere wattenstok wordt een rectumkweek afgenomen (in het poepgat). Soms wordt ook urine of een wond onderzocht. Wanneer u drager blijkt te zijn van de ESBL-bacterie, dan zal uw behandelend arts afspraken maken voor een regelmatig controle of u de ESBL-bacterie nog bij u draagt.

Is de ESBL-bacterie gevaarlijk?

Voor gezonde mensen is de ESBL-bacterie niet gevaarlijker dan andere darmbacteriën. Wanneer u besmet bent geraakt met een ESBL-bacterie zult u er in de meeste gevallen niets van merken. Dit heet "ESBL-dragerschap"; u draagt de bacterie bij u, maar merkt er niets van.

Maar mensen met een sterk verminderde weerstand zijn vatbaarder voor infecties, door bijvoorbeeld ziekte of antibioticagebruik. Infecties worden behandeld met antibiotica. Infecties met een ESBL-bacterie zijn wel te behandelen, maar behandeling is lastiger. Een aantal antibiotica is niet meer werkzaam. In het laboratorium kan worden getest welke antibiotica nog wel werkzaam zijn.

Dus besmetting met de ESBL-bacterie is niet ernstiger dan met andere bacteriën.

Hoe raakt u de ESBL-bacterie weer kwijt?

Hoe lang het ESBL-dragerschap duurt, verschilt van mens tot mens. De meeste mensen raken de ESBL-bacterie spontaan kwijt. Door opnieuw kweken af te nemen kunnen we controleren of u de bacterie nog bij zich draagt. Wanneer twee maal achter elkaar de bacterie niet meer is gevonden, zullen we stoppen met de maatregelen.

Verspreiding

De ESBL-bacterie kan voorkomen in urine, ontlasting of in de keel. Wanneer de handen van een medewerker in contact komen met urine of ontlasting, dan komt de ESBL-bacterie op hun handen. Via de handen kan de ESBL-bacterie verspreid worden naar andere mensen. De ESBL-bacterie kan ook verspreid worden via materialen waar urine of ontlasting op zit. Om verspreiding te voorkomen moeten we maatregelen nemen.

Maatregelen

We nemen extra maatregelen tijdens de verzorging van mensen die de ESBL-bacterie bij zich dragen. We noemen dit contactisolatie. De maatregelen houden in dat u op een eenpersoonskamer verzorgd wordt. Tijdens de verzorging en onderzoek dragen de medewerkers handschoenen en een beschermend schort. Na de verzorging wassen de medewerkers goed hun handen. Met deze maatregelen zorgen we ervoor dat de ESBL-bacterie zo min mogelijk verspreid wordt naar andere cliënten. We blijven deze maatregelen nemen totdat de ESBL-bacterie is verdwenen.

Deelname aan activiteiten

De maatregelen die we hierboven noemen, gelden alleen tijdens de verzorging of het onderzoek. U mag dus gewoon naar de huiskamer of het restaurant gaan, of deelnemen aan het activiteitenprogramma.

Ontvangen van bezoek

U kunt gewoon bezoek ontvangen. Uw bezoek hoeft geen handschoenen en een schort te dragen als zij u bezoeken. Indien u bezoek op uw kamer ontvangt, dan moeten de bezoekers bij vertrek goed hun handen wassen. De verzorgenden zullen uitleggen hoe dat moet.

Mag een zwangere op bezoek komen?

Ja, de ESBL-bacterie is geen risico voor de zwangere zelf of voor de ongeboren vrucht.

Wasgoed

Wanneer uw mantelzorger de was voor u verzorgt, dan kan dit gewoon doorgaan. De verzorgende zal het wasgoed verzamelen in een plastic tas en meegeven aan de mantelzorger. Het wasgoed kan thuis op de normale temperatuur gewassen worden. Er zijn geen extra maatregelen nodig.

Maatregelen thuis

Als u met ontslag gaat, dan hoeft u thuis geen extra maatregelen te nemen. Medewerkers van de thuiszorg zullen tijdens de verzorging handschoenen en een schort dragen.

Vragen

In deze folder hebben wij u informatie gegeven over ESBL. Mocht u na het lezen nog vragen hebben, stel deze dan gerust aan uw behandelend arts of aan uw contactpersoon op de afdeling.